

## Depression hos forældre går ud over børnene

Depression er ikke blot et problem for den deprimerede selv. Flere nye undersøgelser viser, hvad man nok ville vente i forvejen, nemlig at depression hos den ene af to ægtefæller giver lavere trivsel hos den anden ægtefælle og hos børnene.

Hvad specielt omkostningerne for børnene angår, er vores viden blevet uddybet i en stor amerikansk undersøgelse, som har set på betydningen af, om det er moderen eller faderen, der er deprimeret, og på om virkningen på børnene er direkte. Det sidste betyder, at der er tale om en umiddelbar negativ effekt på børnene af fx moderens depression, uden at det har noget med familiens øvrige trivsel at gøre. Der kan nemlig også være tale om en indirekte virkning, således at den ene af forældrenes depression giver dårligere relation mellem de to ægtefæller, som derefter på grund af deres indbyrdes vantrivsel skaber psykiske problemer hos børnene.

Undersøgelsen omfattede 235 ægtepar, som alle havde børn i tre- til seksårsalderen. For alle de voksne indhentede man omhyggelige mål for deres grad af depression i dagliglivet samt for deres oplevelse af fred eller ufred i ægteskabet. For alle børnene fik man via spørgeskemaer til både forældre og børnehavepersonale indhentet mål for børnenes henholdsvis indre psykiske problemer i form af ængstelighed og nedtrykthed i dagliglivet samt for deres ydre adfærdsmæssige problemer i form af forstyrrende aggressiv eller ulydig adfærd.

Det viste sig for det første, at depression hos fædre eller mødre havde forskellig effekt på henholdsvis piger og drenge. Når fædre var deprimerede, havde både deres sønner og døtre flere følelsesmæssige problemer med frygtsomhed og nedtrykthed, men kun drengene havde derudover en stigning i ydre adfærdsmæssige problemer, herunder en lavere grad af hensynsfuld adfærd overfor andre børn. Endelig fandt man hos døtrene, men ikke hos sønnerne, af de deprimerede fædre en større tendens til social isolation – altså en

tendens til at blive udelukket fra de andre børns leg i børnehaven.

Når det drejer sig om børnene til deprimerede mødre, så det ud til, at mødrenes depression næsten kun gik ud over døtrene, som fik det værre på stort set alle områder, dvs. i form af flere følelsesmæssige problemer og flere ydre adfærdsmæssige forstyrrelser samt i form af endnu mere udelukkelse fra de andre børns leg i børnehaven. For sønnernes vedkommende var der en ikke nær så stærk tendens til virkninger i samme retning som hos døtrene, men

af en eller anden grund gik mødrenes depression ikke nær så hårdt ud over sønnerne som døtrene. Om det beror på, at mødre "tager sig mere sammen" over for deres sønner og dermed ikke udsætter dem så meget for de negative effekter af deres depression, eller på, at drengene er mere "ufølsomme" over for mødrenes depression, er ikke godt at vide.

Ud over at påvise meget alvorlige virkninger af forældrenes depression hos deres egne børn i tre- til seksårsalderen, kunne forskerne også påvise, at størstedelen af denne negative påvirkning af børnenes trivsel var af indirekte art, altså via nedsat ægteskabelig trivsel snarere end af direkte art som følge af den direkte påvirkning fra den deprimerede til barnet. Selv om børnene fik lidt nedsat trivsel, når en af forældrene var deprimeret, uden at den voksnes depression gik ud over den ægteskabelige trivsel, var der en meget stærkere tendens til, at børnene fik særlig meget nedsat trivsel – både følelsesmæssigt og adfærdsmæssigt – når den ene af forældrenes depression gav anledning til ægteskabelig ufred og vantrivsel.

Det er dog interessant, at fædrenes depression i endnu højere grad end mødrenes påvirkede børnenes trivsel via den indirekte forbindelse. Det betyder altså, at fædre, der er deprimerede, men som ikke af den grund er årsag til ufred mellem ægtefællerne, ikke påvirker deres børn nær så meget som mødre, der er deprimerede uden at fremkalde ægteskabelig ufred. Deprimerede mødre "smitter" altså deres børn mere direkte, hvad enten depressionen er årsag til ufred i hjemmet eller ej.

Alt i alt viser denne undersøgelse dog, at depression har en kedelig tendens til at gå i "social arv", fordi de børn, der som følge af forældrenes depression selv bliver triste i barndommen, ifølge andre undersøgelser har større risiko for selv at blive alvorligt deprimerede som voksne!

tn

Redaktionsgruppen består af:

Ask Elklit,  
Thomas Nielsen  
(redaktør),  
Dion Sommer &  
Peter Krøjgaard,  
alle fra  
Psykologisk Institut,  
Aarhus Universitet.

Sekretariat:  
Ingrid Graversen  
(træffes man-fr.  
kl. 9-15 på  
tlf. 89 42 49 00,  
direkte: 89 42 49 21)

*Kilde:* Cummings, E.M., Keller, P.S. & Davies, P.T. (2005). Towards a family process model of maternal and paternal depressive symptoms: exploring multiple relations with child and family functioning. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46(5). 479-489.